

TERA ainevaldkonna kava põhikoolile	
Ainevaldkond:	Tehnoloogia
Valdkonnapädevus ja -eesmärk:	
Tehnoloogia valdkonda kuuluvate ainete õpetamise eesmärk on arendada loovust, huvi, vastutustunnet, iseseisvust ning probleemide lahendamise oskust, hõlmates nii käelist kui intellektuaalset tegevust. Õppe käigus erinevaid materjale, töövahendeid, tehnoloogiaid ning digivahendeid kasutades suureneb õpilaste usk enda võimetusse ning nad omandavad oskusi igapäevaelus toimetulekuks. Põhikooli lõpetaja: ❖ on omandanud eakohaseid baasteadmisi erinevate õppes kasutatavate materjalide omadustest ja kasutamise võimalustest; ❖ valib oma ideede teostamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise ning on teadlik oma valikute mõjust majandus-, sotsiaal- ja looduskeskkonnale; ❖ kasutab materjale ja töövahendeid säästlikult ning järgib tegevuses kestliku arengu ja rohepöörde põhimõtteid; ❖ kasutab traditsioonilisi ning nüüdisaegseid materjale, tööriistu ja digivahendeid turvaliselt ning otstarbekalt; ❖ kasutab teistes õppeainetes omandatud teadmisi praktikas; ❖ kavandab, planeerib, teostab ja mõtestab tööprotsessi põhimõttel ideest teostuseni, arvestades seejuures funktsionaalsust, esteetilisust ja kulutõhusust; ❖ väärtustab Eesti ja teiste rahvaste esemelise ja toidukultuuriga seotud traditsioone; ❖ väärtustab loovat isetegemist ning sellega seonduvat vaimset heaolu ja tervislikku eluviisi; ❖ on omandanud valmisoleku kasutada õpitud praktilisi oskusi igapäevaelus; ❖ kirjeldab suuliselt ja kirjalikult tehtud valikuid ning tööprotsessi, sh kasutades digivahendeid; ❖ analüüsib nii enda kui ka teiste tööprotsessi ja -lõpptulemust; ❖ on omandanud hoiaku olla ettevõtlik ning otsib loovaid ja uuenduslikke lahendusi ettetulevatele probleemidele iseseisvalt või rühmas; ❖ arvestab autoriõigust erinevate teabevahendite, õppematerjalide ja infoallikate kasutamisel.	
Valdkonna õppeained:	
Tööõpetus, käsitöö, kodundus ja tehnoloogiaõpetus.	
Hindamine:	
Erisused puuduvad.	

TERA ainekava põhikoolile	Ainevaldkond:	Õppeaine:
Kooliaste: I kooliaste	Tehnoloogia	Käsitöö/kodundus/tehnoloogia
Õppeaine kirjeldus		
❖ Tööõpetust iseloomustab loov käeline aktiivsus, mis on oluline õpilaste füsioloogilises ja vaimses arengus. ❖ Ühistegevuses õpitakse koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamusi arvestama ja oma otsuseid põhjendama. See julgustab õpilasi väärtustama ning hindama enda ja teiste tööd, mõistma kodukoha kultuurilist mitmekesisust ning võrdse kohtlemise tähtsust. Kuna tööõpetuse tundide põhisisu on loominguline praktiline tegevus, täidab see aine ka emotsionaalselt tasakaalustavat ülesannet.		
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:		
❖ Õpilased saavad end käelise tegevuse kaudu väljendada ning kujundada teadmisi, oskusi ja kogemusi, mida on vaja töö kavandamiseks, planeerimiseks ja loomiseks. ❖ Tööülesandeid täites arenevad õpilastel motoorika, tähelepanu, silmamõõt, ruumitaju, kujutlusvõime ning iseseisvus otsuste tegemisel. ❖ Õpilastel kujuneb arusaam inimese kujundatud ja loodud esemelisest keskkonnast, selle materjalide mitmekesisusest ja vajadusest suhtuda ümbritsevasse säästlikult. ❖ Tööõpetuses käsitletakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid, mis loob eeldused aineõpingute jätkamiseks II ja III kooliastmes.		

Õpitulemused:	Tegevused/ õppesisu:
Õpilane ❖ eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi	❖ Katsetused erinevate materjalidega ja erinevate materjalide võrdlemine (paber ja kartong, tekstiil, nahk, jne).
❖ kasutab õigesti ja ohutult tööks sobilikke töövahendeid;	❖ Enamkasutata-vad käsitöövahendid paberi (käärid, paberinuga), tekstiili (käärid, nõel, heegelnõel), puidu (nuga, vasar, saag, kruvikeeraja vms), metalli (näpitsad, lõiketangid vms) ja plastide töötlemiseks; nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine ning hooldamine.
❖ kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid;	❖ Paberi-, tekstiili-, puidu-, metalli- ja tehismaterjalide töötlemisviisid: mõõtmine, märkimine, rebimine, lõikamine, liimimine, voltimine, punumine, heegeldamine, tarbepistete õmblemine, vestmine, naelutamine, õgvendamine, painutamine vms. Töötlemisviisi valik sõltuvalt materjalist ning valmistatavast esemest.
❖ kasutab materjale säästlikult;	❖ Teadlik tarbimine sh materjalide ja energia säästlik kasutamine.
❖ toob õppega seonduva kohta näiteid teistest ainetest või igapäevaelust;	❖ Käitumisnormid toidulauas, koolis, tänaval, näitusel, muuseumis.
❖ saab aru suulistest või kirjalikest juhistest;	❖ Töötamine õpetaja suulise juhendamise järgi üksi ja koos kaaslasega. Vajadusel kaaslase abistamine, ise abi küsimine.

	❖ Kirjaliku tööjuhendi kasutamine abimaterjalina. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, arutlemine selle sisu üle ning joonise mõistmine.
❖ töötab iseseisvalt õpetaja juhendamisel;	
❖ arvestab ühiselt töötades kaaslasi;	❖ Ülesannete jaotamine rühmatöodes, ühise vastutuse mõistmine.
❖ märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös;	❖ Ideede otsimine ümbritsevast keskkonnast või abimaterjalidest (esemed, pildid, videod vms) või rahvakunstist (rahvuslikud motiivid ja sümbolid). ❖ Lihtsate esemete ja keskkonna (stendid, klass vms) kaunistuselementide vms kavandamine.
❖ toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta;	❖ Tervislik toiduvalik. Põhiliste (enamkasutatavate) toidukaupade/toiduainete tundmine, nende otstarbekas (teadlik) kasutamine. ❖ Lauakatmine ja kaunistamine.
❖ hoiab oma töökoha ja töövahendid korras;	❖ Töökoha korrashoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
❖ toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta;	❖ Isiklik hügieen.
❖ viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest;	❖ Alustatud töö lõpetamine. ❖ Tööprotsessi ja töö tulemuse kirjeldamine (valminud töö esteetilisus, praktilisus, korrektsus vms), hindamine ning kavandi ja valmis töö võrdlemine.

❖ märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töodes.	❖ Seoste, sarnasuste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev.
---	--

TERA ainekava põhikoolile	Ainevaldkond:	Õppeaine:
Kooliaste: II kooliaste	Tehnoloogia	käsitöö/kodundus/tehnoloogia
Õppeaine kirjeldus:		
❖ Käsitöö on õppeaine, kus õpilased saavad loovate ideede kaudu väljendada oma oskusi praktikas, kasutades selleks mitmesuguseid pehmeid materjale ja erinevaid käsitöö tehnikaid nii käsitsi kui ka elektriliste ja digitaalsete masinatega töötades. Loov- ja kriitilise mõtlemise kasutamine loomingulisi ülesandeid lahendades loob eeldused õpilaste loovaks eneseväljenduseks. ❖ Õpilasel kujunevad oskused oma ideid teostades järgida tootearendus tsüklit alates teabe kogumisest, idee leidmisest, eseme ning töö ajalisest ja tehnilisest kavandamisest kuni toote valmimise ning esitlemiseni. Ühiste arutluste käigus õpitakse analüüsima eseme disainiprotsessi, märkama erinevaid tehnilise ja loomingulise protsessi lahendusi ning kogema töö rõõmu. Tänapäevaste materjalide ja tehnikate praktikas rakendamise kõrval väärtustatakse käsitöö rahvuslike kultuuritraditsioonide hoidmist ja kasutamist tänapäevases võtmes. ❖ II kooliastmes kujunevad õpilastel teadmised käsitöö põhilistest töövõtetest, mõistetest ja tehnikatest. Õpilased mõistavad juhendi järgi töötamise põhitõdesid ning otsivad aktiivselt uudseid lahendusi esemete disainimisel. Õpilased valmistavad praktilisi töid, mis võimaldavad erinevaid õpitud tehnika võtteid loovalt ja mitmekülgsest praktikas rakendada ning erinevates õppeainetes õpitut käsitööga seostada.		

- ❖ Kodundus on õppeaine, kus tähelepanu keskmes on inimese üldine heaolu ja igapäevaelus hakkama saamine ning selleks kujundatavad teadmised, oskused ja hoiakud. Koostöö ja kriitilise mõtlemise kaudu avastab õpilane enda potentsiaali erinevates ainealastes tegevustes, mõistab elukeskkonna jätkusuutlikkust ja enda rolli selle tagamisel. Õppes väärtustatakse nii eesti toidukultuuri ja -traditsioone kui ka kujundatakse avatud meelt teiste rahvaste toidukultuuri ja tavade suhtes.
- ❖ II kooliastmes keskendutakse ainealaste mõistete tundmaõppimisele ning peamiste töövõtete ja tehnoloogiate omandamisele, mis on praktiliste ülesannete lahendamise eelduseks. Õpitakse mõistma erinevate otsuste mõju iseendale ja keskkonnale. Õpiviiside valikul lähtutakse õpilaste eakohasusest ja huvidest.
- ❖ Tehnoloogiaõpetus on õppeaine, kus õpilased saavad ennast väljendada eelkõige erinevaid kõvasid materjale töödeldes nii käsitsi kui ka masinatega, sh digitaalsetega.
- ❖ II kooliastmes omandavad õpilased tehnoloogiaõpetuse baasoskused materjalide töötlemisel ja töövahendite käsitlemiseks, samuti tehnilisi mõisteid ja termineid. Õpilased tutvuvad erinevate materjalide omaduste ning kasutusvõimalustega. Õpetaja juhendamisel õpitakse valida asjakohaste tööviiside, töövahendite, masinate ja seadmete vahel ning nendega töötama. Seejuures arvestatakse õpilaste erinevaid võimeid ja huve ning toetatakse nende omaalgatust ja õpimotivatsiooni.
- ❖ Tehnoloogias käsitletakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid, mis loob eeldused aineõpingute jätkamiseks III kooliastmes.
- ❖ 4.klassidel on käsitöö/tehnoloogia/kodundus asendatud nimeliselt loovlooduse tunniga. Tunni põhimõte on toetada loodusõpetuse õppimist läbi käelise tegevuse.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:

Õpilane:

- ❖ tunneb, valib ja kasutab mitmesuguseid õpitud materjale ning töövahendeid;
- ❖ kasutab materjale ja töövahendeid säästlikult ning järgib oma tegevuses jätkusuutlikkuse põhimõtteid;
- ❖ tunneb ohutusnõudeid ja järgib ohutu töötamise reegleid;
- ❖ mõistab töö terviklikkust ideest teostuseni, kavandades ning tehes oma tööd omandatud teadmiste ja oskuste baasil;
- ❖ järgib suulisi ja kirjalikke juhiseid ning mõistab koostöö olulisust;
- ❖ tunneb ära ning rakendab teistes ainetes õpitud teadmisi ja oskusi praktikas;
- ❖ tunneb ja väärtustab kodukoha ning Eesti kultuuri- ja toidutraditsioone;
- ❖ selgitab tervisliku toitumise põhitõdesid ja rakendab neid;
- ❖ vastutab enda töö ja selle tegemise eest;
- ❖ kirjeldab ja hindab oma tööd, tööprotsessi ja lõpptulemust;
- ❖ teab ja järgib hügieeni, korra ja puhtuse nõudeid.
- ❖ tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest.

Teema: Käsitöö

Õpitulemused: Õpilane:

Tegevused/ õppesisu:

- ❖ tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale, sh toiduaineid ja nende omadusi;

- ❖ valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;

❖ Materjalid

Tekstiilmaterjalid. Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused.

Erinevad pehmed kaasaja ja tuleviku materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusala.

Kangakudumine. Erinevad kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekootud kangad. Koeserv, sidus.

❖ leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest;	Erinevad käsitöö niidid ja -lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega.
❖ kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide, sh toiduainete töötlemisel;	❖ Töövahendid Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad vms) käsitsemine.
❖ planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;	❖ Masintöötlemine: õmblusmasina käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine. Töövahendite ja masinate (õmblusmasin, triikraud vms) ohutu käsitsemine.
❖ kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;	❖ Digitaalsed vahendid: erinevad veebipõhised platvormid ja rakendused, fototöötlemise programmid.
❖ töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;	❖ Töötlemisviisid Traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikate (tikkimine, kudumine, heegeldamine) praktiline rakendamine. Õmblustehnoloogia kaasaegsed ja tulevikku vaatavad võimalused.
❖ kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks;	❖ Erinevate pehmete materjalide (paber, kartong, tekstiilid, vill, nahk vms) töötlemine. Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest (nt rõivaese, tarbeese vms)
❖ rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;	

❖ teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd ja rahvustoite;	
❖ rakendab tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel;	
❖ mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;	
❖ esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;	
❖ järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid;	
❖ teab materjalide ja toiduainete säilitamise nõudeid.	
Teema: toiduharidus	
Õpitulemused:	Õppesisu ja tegevused
❖ tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale, sh toiduaineid ja nende omadusi;	Heaolu ja tervis toidust Mis on toit

❖ valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;	Toidugrupid Toiduvalikud - toidupüramiid, taldrikureegel Toidu saamine toorainest tooteni
❖ leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest;	Toiduenergia ja toitained Toidu kirjeldamine ja maitsmine Toidu ohutu valmistamine
❖ kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid toiduainete töötlemisel;	Ohutus köögis, isiklik hügieen Retsepti lugemine: lühendid ja mõõtühikud retseptis Toiduainete mõõtmine ja kaalumine
❖ planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;	Toiduainete valimine Toiduainete säilitamine Toidu ohutus sh toidu saastumine toiduvalmistamise käigus
❖ kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;	Toiduainete töötlemisviisid lähtudes toorainest ja soovitatavast tulemusest Töövahendite ohutu käsitlemine
❖ töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;	Väikevahendite ohutu käsitlemine Pliidi-ahju ohutu käsitlemine Töötamine paaris või rühmas, ühistöö kavandamine
❖ kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks;	
❖ rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;	
❖ teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd ja rahvustoite;	

❖ rakendab tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel;	
❖ mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;	
❖ esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;	
❖ järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid;	
❖ teab materjalide ja toiduainete säilitamise nõudeid	
Teema: Tarbijaharidus ja keskkond	
❖ valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;	Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid Puhastus- ja korrastustööd, kasutatavad vahendid ja töötamisviisid Tingmärgid rõivastel Toiduga seotud tarbija teemad Tarbija rolli mõistmine ning teadlikud valikud toidutarbijana Toidupakendil olev info ja märgistus Jäätmed
❖ leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest; kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel;	
❖ planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;	

❖ töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;	Prügi sorteerimine Jäätmete vähendamine ja taaskasutus Kaupade ja teenuste valimine Rõivaste, toidu ostmine/tarbimine majandusliku (säästlik valik), sotsiaalse ja keskkonnasäästlikkuse seisukohast
❖ kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks;	
❖ rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;	
❖ mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;	
❖ esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid	
❖ järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid;	
❖ teab materjalide ja toiduainete säilitamise nõudeid	
Teema: Käitumiskultuur	
❖ leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest;	Etikett Harjumused üksikisikust lähtuvalt Käitumine ja kombed Laua katmine ja toidu serveerimine

❖ planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;	Eesti toidukultuur ja kombed Eesti toidukultuur ja traditsioonid. Kodukoha/Eesti erinevate toidutraditsioonide uurimine. Kodukoha/Eesti mitmekesiste toitude valmistamine.
❖ töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;	
❖ rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;	
❖ teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd ja rahvustoite;	
❖ mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;	
❖ esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid	
Digioskused:	
Teema: Tehnoloogia	
Õpitulemused:	Õppesisu ja tegevused;
❖ tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi;	❖ Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid. Materjalide liigid, omadused ja nende kasutamine.

❖ valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;	Tööriistad, seadmed ja masinad ning ohutu ja tõhus kasutamine. Materjalide lihtsamad töötlemise viisid. Esemekunistamine ja viimistlemine. ❖ Tööprotsess. Tervikliku tööprotsessi planeerimine. Kuidas värv, kuju ja materjal aitavad kaasa tööesemete erinevatele väljendusviisidele. Erinevate materjalide omaduste ja tööks sobivuse uurimine oma töö kaudu. Tööhuvi ja motivatsioon. ❖ Igapäevaelu oskused. Teistes ainetes õpitu rakendamine. Õppeaine seosed erinevate eluvaldkondadega. ❖ Eneseanalüüs ja hindamine. Eneseanalüüs oma tööle koostöös õpetajaga.
❖ kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalidel;	
❖ planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;	
❖ kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;	
❖ töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;	
❖ rakendab teistes ainetes õpitud ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;	

TERA ainekava põhikoolile	Ainevaldkond:	Õppeaine:
Kooliaste: III kooliaste	Tehnoloogia	käsitöö/kodundus/tehnoloogia
Õppeaine kirjeldus:		
❖ III kooliastmes omandab õpilane lisaks seniõpitule täiendavaid praktilisi oskusi ning asetab need laiemasse sotsiaalsesse konteksti. Areneb õpilase üldistusvõime ning teadmised ühiskondlikest toimeprotsessidest.		

- ❖ Õppevormina rakendub III kooliastmes prakikumiõpe. Konkreetset õpiväljundid saavutatakse erinevates kooli poolt pakutavates praktikumides, mis avavad tehnoloogiaõpet mitmekesiste temaatiliste valdkondade kaudu. Näited valdkondadest: ehitus- ja puidutöö, pagari- ja kondiitritoodete valmistamine, kokandus ja küpsetamine, autotehnika, taaskasutus, disain ja käsitöö, tehnoloogia, graafiline disain, tervishoid, praktiline filosoofia, ettevõtlus, fotograafia ja helisüntees, keraamika, rahvatants, praktiline lähenemine ajaloo, lühifilmide loomine, etikett.

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:

- ❖ Käsitöö on õppeaine, kus õpilased saavad loovate ideede kaudu väljendada oma oskusi praktikas, kasutades selleks mitmesuguseid pehmeid materjale ja erinevaid käsitöö tehnikaid nii käsitsi kui ka elektriliste ja digitaalsete masinatega töötades. Loov- ja kriitilise mõtlemise kasutamine loomingulisi ülesandeid lahendades loob eeldused õpilaste loovaks eneseväljenduseks. Õpilasel kujunevad oskused oma ideid teostades järgida tootearendus tsüklit alates teabe kogumisest, idee leidmisest, eseme ning töö ajalise ja tehnilise kavandamisest kuni toote valmimise ning esitlemiseni. Ühiste arutluste käigus õpitakse analüüsima eseme disaini protsessi, märkama erinevaid tehnilise ja loomingulise protsessi lahendusi ning kogema töörõõmu. Tänapäevaste materjalide ja tehnikate praktikas rakendamise kõrval väärtustatakse käsitöö rahvuslike kultuuritraditsioonide hoidmist ja kasutamist tänapäevases võtmes.

- ❖ III kooliastmes keskenduvad õpilased enam oma ideede loomingulisele väljendamisega ning töö teadlikule korraldamisele tootearendus tsüklit arvestades. Õppe käigus otsivad ja esitavad õpilased uusi ideid, hindavad neid kriitiliselt, kavandavad ja valmistavad funktsionaalseid esemeid enda võimetest ja huvidest lähtuvalt. Õpilastes kujuneb oskus arutleda tarbekunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja tekstiilitööstuse tähtsuse üle ajaloos ning tänapäeval.

- ❖ Kodundus on õppeaine, kus tähelepanu keskmes on inimese üldine heaolu ja igapäevaelus hakkama saamine ning selleks kujundatavad teadmised, oskused ja hoiakud. Koostöö ja kriitilise mõtlemise kaudu avastab õpilane enda potentsiaali erinevates ainealastes tegevustes, mõistab elukeskkonna jätkusuutlikkust ja enda rolli selle tagamisel. Õppes väärtustatakse nii eesti toidukultuuri ja -traditsioone kui ka kujundatakse avatud meelt teiste rahvaste toidukultuuri ja tavade suhtes.
- ❖ III kooliastmes täiendatakse aineteadmisi ja praktilisi oskusi probleemilahenduse kaudu. Õpitakse analüüsima enda käitumist ja mõtestama tehtud otsuste mõju ning ollakse valmis astuma samme enda heaolu ja jätkusuutliku majandamise suunas. Õpiviisid võimaldavad arendada süsteemset mõtlemist ja planeerimisoskust.
- ❖ Tehnoloogiaõpetus on õppeaine, kus õpilased saavad ennast väljendada eelkõige erinevaid kõvasid materjale töödeldes nii käsitsi kui ka masinatega, sh digitaalsetega.
- ❖ III kooliastmes süvendavad õpilased oma oskusi, pakkudes uusi ideid probleemsituatsioonide lahendamiseks. Tehnilisi ideid planeerima, teostama ja esitlema õpitakse nii traditsioonilist kui ka nüüdisaegset tehnoloogiat kasutades. Õpilasel kujuneb oskus ja huvi vaadelda ning uurida mehhaanilist ja elektroonilist töö- või elukeskkonda ning rakendada teadmisi oma loomingus. Oskuste süvenemine loob eeldused selleks, et õpilased oleksid suutelised mõistma erinevate tehniliste süsteemide toimimispõhimõtteid ja toime tulema praktiliste probleemidega, mis võivad tekkida süsteemide rakendamisel. Õpiviisid toetavad õpilaste heaolu ja eluks vajalikke oskuste kujunemist ning karjäärivalikuid ja tööelu puudutavaid valikuid.

Teema: toiduharidus

Õpitulemused:

Õppesisu ja tegevused

❖ kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;	❖ Heaolu ja tervis toidust Tervisliku toidu valikute olulisus, tasakaalustatud toitumine, päevane energiavajadus nooruki eas Toidugruppide roll ja tähtsus toitumises
❖ hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid;	Tasakaalustatud menüü koostamine. Erinevad toitainete vajadused menüü koostamisel -süsivesikud, valgud, rasvad, vitamiinid, mineraalained ja vesi Toitumise tähtsus kogukonna- ja heaolutunde kujundamisel Toiduvalikud eritoitumise korral Toiduallergia ja toidutalumatus Toitumishäired
❖ valib ja kombineerib materjale, sh toiduaineid eri töötlusviiside jaoks;	❖ Toidu ohutu valmistamine Toiduhügieen toidu käitlemisel, valmistamisel ja säilitamisel Toidu säilitamise tingimused ja nende jälgimise olulisus
❖ kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, -pinke, masinaid ning viimistlus-ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt;	Kuumtöötlemise viisid, valik lähtuvalt toorainest ja soovitatavast tulemusest Erinevate köögiseadmete ja töövahendite ohutu ja funktsionaalne kasutamine Retseptide võrdlused ja koguste arvutamine toidu valmistamisel. Oma retseptide koostamine.
❖ oskab koostada eelarvet toote valmistamiseks;	Toitude valmistamine, mis toetavad õpilaste heaolu ja tervist.
❖ järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;	
❖ planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;	

❖ leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes ainetes õpitut;	
❖ teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid ja toitumise eripärasid ning rakendab neid toitu valmistades;	
❖ esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;	
❖ annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet;	
❖ leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.	
Teema: Tarbijaharidus ja keskkond	
❖ kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;	❖ Puhastus- ja korrastustööde käigus kasutatavad meetodid, vahendid ning tööviisid Uute tehnoloogiate kasutamine ja keskkonnasõbralik lähenemine puhastus ja korrastustöös Rõivaste hooldus vastavalt tingmärkidele
❖ hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja	

analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid;	Erinevates puhastustöodes kasutatavate kemikaalide ja puhastuslahuste pH Kodutööde mõtestamine ja jaotus soolise võrdõiguslikkuse aspektist ❖ Toiduga seotud tarbijateemad
❖ oskab koostada eelarvet toote valmistamiseks;	Toidu päritolu ja läbipaistvus Toiduainete tootmise ja transportimise mõju keskkonnale ja inimese tervisele Toidu ökoloogiline tsükkel
❖ järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;	Toidu raiskamise mõju keskkonnale Toiduressursside väärimine, ringmajandus ❖ Jäätmed
❖ teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale;	Prügi sorteerimine Jäätmete vähendamise ja taaskasutus ❖ Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus Tarbija rolli mõistmine ning teadlikud valikud tarbijana Üldine finantsiline teadlikkus- sissetulekud, kulutused, säästmine
❖ võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid ja rahvustoite;	Maksete tasumise viisid (sh laenud, deebet- ja krediitkaardid jne) Tarbijakaitseorganisatsioonid Rõivaste, toidu ostmise/tarbimise majandusliku (säästlik valik), sotsiaalse ja keskkonnasäästlikkuse seisukohast
❖ esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;	
❖ annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet;	

❖ leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.	
Teema: käitumiskultuur	
❖ kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;	❖ Etikett Käitumine ja riietus koduses peolauas, kohvikus ning restoranis, vastuvõttudel Laua katmine ja toidu serveerimine erinevatel sündmustel ❖ Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed Toidu olulisus erinevates kultuurides Toiduga seotud kombed ja tavad Eesti toidukultuuri uurimine ja kohaliku tooraine kasutamine mitmekesiste toitude valmistamisel. Erinevate rahvuskööride uurimine ja vastavate toitude valmistamine praktikas.
❖ planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;	
❖ leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes ainetes õpitut;	
❖ tunneb peamisi Eesti kultuuri-, käsitöö- ja toitumistavasid;	
❖ teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid ja toitumise eripärasid ning rakendab neid toitu valmistades;	
❖ esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või	

kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;	
❖ annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet;	
❖ leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.	
Teema: tehnoloogia	
❖ kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;	❖ Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid. Materjalide töötlemistehnoloogiad ja töövahendid (käsi- ja elektrilised tööriistad ja arvjuhitavad tööpingid). Viimistlemine ja pinnakatted. Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted. ❖ Tööprotsess. Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel. Ideede hankimine ja allikakriitilisus (kasutamine kooskõlas autoriõigusega). Kahe ja kolmevaatelised joonised ja mudelid, mis on loodud digitaalsete vahenditega kui ka ilma. Eseme funktsionaalsus ja esteetilisus. Ornamendid rahvakunstis. Loovus ja leidlikkus - nutikad lahendused.
❖ kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, -pinke, masinaid ning viimistlus-ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt;	❖ Eneseanalüüs ja hindamine. Tööprotsessi analüüsimine ja tehtud valikute põhjendamine. Enda ja teiste töö konstruktiivne tagasisidestamine. ❖ Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia. Eesti ja teiste rahvaste kombed ja esemeline kultuur. Masinad ja mehhanismid. Inseneeria ja tehniline looming. Erinevate tehnoloogiate rakendamise võimalused ja ohud. Tänapäeva tehnoloogiad ja nende kasutusvõimalused.
❖ järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;	

❖ planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;

❖ tunneb peamisi Eesti kultuuri- ja käsitöö tavasid;